16.02.2015 г. / 18:21:37

Вяра

26.05 по еретическия, †13 май по църковния календар - Св. мъченици Гликерия и св. Лаодикий. Св. преподобни Павсикакий, епископ Синадски. Св. Александър Римски

Страдание на света мъченица Гликерия и на Лаодикий, тъмничния страж († ок. 177 г.)

Света мъченица Гликерия. Фрагмент от стара стенопис. Косово. Сърбия

През първата година от царуването на нечестивия римски император Антонин, Гърция била управлявана от хегемона Савин. Християните от тракийския град Траянопол ежедневно се събирали в своя храм. Те отправяли горещи молитви към Бога, искайки мир и увеличаване на броя на вярващите, понеже по това време боящите се от Бога християни били твърде малко, а и те търпели бедствия поради гоненията. Император Антонин, който бил езичник и принасял жертви на нечистите идоли, повдигнал гонения срещу християните. По всички предели на своята държава той изпратил заповед да бъде умъртвяван всеки, който не желае да принася жертви на

езическите богове. Когато царската повеля пристигнала в Тракия, хегемонът Савин се отправил към град Траянопол и определил за жителите на града ден, през който трябвало да вземат участие в празненството в чест на техния бог Дий. Празненството се наричало “лампадофория”, тоест свещоносене и трябвало да започне три дни след пристигането на Савин в Траянопол.

В този град живеела една девойка християнка, на име Гликерия, дъщеря на Макарий, който преди бил римски антипат. Гликерия се преселила тук заедно с родителите си от Рим, а по-късно осиротяла

Тук тя повярвала в Христа и се присъединила към християните. Заедно с тях ежедневно посещавала Божия храм и се молела усърдно на Господ Иисус Христос и на неговата Пречиста Майка, към която хранила особено силна любов като към Майката на Сина Божий. Подражавайки на Нейното непорочно девство, Гликерия обрекла себе си за невеста на Господ Иисус Христос. Тя често поучавала християните, говорейки така:

- Братя, сестри и отци, всички вие, които заменяте за мен моята земна майка! Чуйте ме: спомнете си на какъв Цар служим ние, Чий образ носим на себе си и с какво знамение се ограждаме. Нека се стараем всякак да изпълняваме и заповедите на нашия Цар, за да получим вечното спасение, което ще бъде дадено само на онзи, който мъжествено и честно изпълни всички задължения на християнското звание.

Християните отговаряли:

- Ние всички сме готови дори в този час да дадем живота си заради нашия Господ.

А Гликерия им казвала:

- Моля ви, помолете се за мене на Господа, дано Той ме подкрепи за подвиг заедно с вас, дано Той сподоби и мен да пострадам заради Неговото име. Помолете се за мене на Господа, да ме причисли към лика на Своите нетленни невести, които пребъдват в Неговия небесен чертог.

И християните се молели за нея.

На третия ден след пристигането на Савин в Траянопол започнало нечестивото езическо празненство. Всички езичници, жители на тоя град, се събрали заедно и със запалени свещи се устремили към капището на Дий. Като видяла това, блажената девица Гликерия пламнала от ревност за Христа, своя Господ Бог. Тя сторила на себе си кръстно знамение и бързо се отправила към капището на Дий. Там застанала пред езическото сборище и високо казала на хегемона:

- Честни хегемоне! Аз желая да започна жертвоприношението на истинския Бог. По своя произход аз съм по-благородна от всички жители на този град, понеже моят баща заемаше почетната длъжност антипат на славния град Рим. Затова подобава аз първа да принеса жертва на истинския Бог.

Хегемонът отговорил:

- Но къде е твоята лампада, с която ще запалиш жертвата си?

Света Гликерия отвърнала:

- Моята лампада е начертана на челото ми, тя е неугасима и просвещава всяка жертва, принасяна на истинския Бог.

Хегемонът обаче не разбрал казаното от Гликерия. Той се обърнал към нея и предложил:

- Добре. Приближи се и принеси жертва първа от всички.

Но светата рекла:

- Вечният Бог не иска да Му се палят лампади, разнасящи дим.

Затова заповядай на всички да загасят лампадите си, за да не се вижда този противен дим. Тогава ще видите моята непорочна жертва, която желая да принеса на своя Бог.

Хегемонът заповядал да угасят всички лампади.

Тогава Гликерия застанала на високо място така, че да я вижда целият народ, открила лицето си и показала на всички знамението на Христовия кръст, начертано на челото; после се обърнала към народа:

- Виждате ли сега пресветлата лампада, сияеща на моето чело?

После вдигнала очи към небето, издигнала ръцете си и казала:

- Боже всемогъщи, прославян от Своите раби, Който си се явил в пещта вавилонска на тримата отроци и си ги избавил от огъня, заградил си устата на лъвовете и си направил Твоя раб Даниил победител, разрушавайки идола на Вил, умъртвявайки змея и съкрушавайки бесовския образ на поле Деир! Ти, Иисусе Христе, Пречисти и Свети Агънче Божий! Моля Те, дойди и помогни на мен, смирената Твоя рабиня, съкруши тоя идол, направен от човешки ръце, и унищожи тези мерзки и суетни бесовски жертви.

Докато светата се молела на Бога, внезапно ударил гръм, идолът на Дий паднал на земята и се разбил на дребни късове (той бил направен от камък).

Виждайки това, хегемонът и жреците изпаднали в ярост и заповядали на народа да я убият с камъни. Но камъните, хвърляни върху нея не я достигали, а падали около нея, като издигнали стена около светицата, я защитавали от езичниците. Нечестивите елини не познали Божията сила, а нарекли Гликерия вълшебница. Но тя им казала:

- Силата Христова, действаща чрез мене, изобличава вашето заблуждение, помощта на моя Бог ще обърне в нищо всички мъчения, които ще измислите срещу мене.

Хегемонът заповядал да вържат Гликерия и да я отведат в тъмницата. На тъмничните стражи той наредил да я наблюдават внимателно, като рекъл:

- Внимавайте добре да не би да избяга от тъмницата чрез своето вълшебство. Тогава ще каже, че нейният Бог я е избавил, а чрез това може да прелъсти мнозина.

Светата девица рекла на хегемона:

- Безумни, нечестиви и безразсъдни човече! Нима не разбираш, че аз съм свързана със заповедите на моя Господ Бог и съм прикована с Неговия закон? Аз не мога да се освободя от тези приятни за мен окови, затова няма да бягам от страдалческия подвиг, към който се стремя сама и по своя воля заради Христа, моя Спасител.

След като изрекла тези думи, светата била отведена в тъмница.

Докато света Гликерия седяла в тъмницата, дошъл Божият иерей Филократ да навести Христовата затворница. Светата му казала:

- Осени ме с кръстно знамение и като ме украсиш с това знамение като с помазание, се помоли за мен, дано угодя на

моя Бог и Цар, Комуто ти служиш. Помоли се за мен, та като бъда оградена със знамението на честния кръст, да победя злобата на дявола.

Презвитерът осенил Гликерия с честния кръст и рекъл:

- Нека ти помогне Христовото знамение; да бъде за тебе духовен мир Сам Христос, Който те помазва със Своята благодат, за да издържиш мъжествено своя подвиг.

Като укрепил Гликерия в Господа и я благословил с мир, Филократ излязъл от тъмницата.

Сутринта на другия ден хегемонът Савин се явил на царския площад, възнамерявайки тук да измъчва Гликерия. Извикал я пред своето съдилище и я запитал:

- Сега съгласна ли си, Гликерия, да принесеш жертва на великия бог Дий, на когото се покланя и принася жертви самият император?

Светицата отвърнала:

- Но как ще мога да се поклоня или да принеса жертва, след като вашият бог падна на земята и се разби на части, без да бъде в състояние сам да помогне на себе си? Аз зная само един Бог, Който живее на небесата, Който ми помогна да съкруша вашия нечист идол. На този Бог следва да се покланяме, да принасяме жертви и да благоугаждаме.

Хегемонът повторил:

- Принеси жертва, ако не желаеш да бъдеш подложена на мъчения.

Светицата отвърнала:

- Мен ще ме мъчи моят Бог, ако бих те послушала.

Хегемонът запитал:

- Значи ти искаш да умреш?

Мъчениците отговорила:

- Аз искам със своите телесни страдания да излекувам душевните си болести.

Тогава хегемонът заповядал да окачат светицата за косите на дървото за мъчения и да стържат тялото ѝ с железни куки, докато умре.

Когато тя била окачена и измъчвана, не усещала никаква болка от мъченията и казала на хегемона:

- Нечестиви и преизпълнен с всяка злоба слуга на дявола! Всички мъки, на които ме подлагаш, са нищо за мен, понеже аз съвършено не ги чувствам. Близо до мен е моят Господ и Бог Иисус Христос, Който ми помага. Приготви за мен още по-големи мъчения, понеже от тези мъчения аз не чувствам никаква болка.

Докато светицата говорила това, слугите, които я измъчвали, изнемогнали. Хегемонът, като видял, че Гликерия победила мъките, измислени за нея, заповядал да я снемат от дървото и да я бият по лицето.

Докато я биели, светицата казвала:

- Моят Бог е моя светлина, Христос е крепост моя. Той ще огради с благост Своята рабиня.

После Гликерия погледнала към небето и казала:

- Моля Те, Владико, просвети лицето ми и ми помогни мъжествено да приема тези удари. Укрепи ме, Господи, понеже Ти Си Бог истински и със съкровищата на Светия Дух обогатяваш всички, които безстрашно изповядват пред

мъчителите Твоето пресвято име. Ти си Господ и помагаш на всички, които изпълняват Твоята воля на земята, Ти пазиш Твоите светии, от които и аз узнах за Тебе, истинския Бог, и възлюбих Своя създател. Чуй ме днес, смирената Твоя рабиня, която се подвизавам за Твоето име, и ми помогни да се избавя от мрежите на дявола и от устата на змията.

Докато светицата говорила това, мъчителите жестоко я биели по устата. Но изведнъж сред тях се явил ангел Господен, който тъй ги уплашил, че те изпопадали като мъртви на земята. Хегемонът, който не видял ангела, запитал светицата:

- Кажи ми, Гликерия, защо не се подчиняваш на царската заповед?

Светицата отговорила:

- На кой цар трябва да се подчинявам?

Хегемонът казал:

- На римския самодържец, който заповяда да се изпълнява този древен, предаден ни от отците закон, предписващ да се покланяме на нашите богове.

Но светицата отвърнала:

- Аз почитам Бога Вседържителя и се подчинявам на Неговия закон. Аз пазя Неговия закон и затова принасям в жертва сама себе си, подобно на Авраам, който в древност принесе в жертва на Бога Исаак, своя син, и с това беше благоугоден на истинския Бог. За тая жертва Бог му прати благословение и му каза, че той ще бъде баща на много народи.

Хегемонът рекъл:

- Изпълни това, което аз ти заповядвам, ако не искаш да загинеш с мъчителна смърт, съблазнена като жена.

Но мъчениците отговорила:

- Христос, Началникът на всички християни и първият наш Подвигоположник, укрепва за подвиг не само мъжете, но и жените и онези от тях, които мъжествено се подвизават, воювайки с твоя баща, дявола, Той награждава със светъл венец.

Хегемонът заповядал да отведат мъчениците в тъмница и да я мъчат с глад и жажда в продължение на много дни.

Светицата с радост се отправила към тъмницата, възнасяйки хвала на Бога. Когато влязла и вратите се затворили зад нея, тя прославила Господа със следните слова:

- Благословен си Ти, Господи и Боже на нашите отци! Благословен си Ти, Боже, знаен на Твоите светии, които вярно пазят заповедите Ти, Който си се явил на свети апостол Петър, когато излизаше от Рим, посрамил си противника му Симон влъхва, помогнал си на Давид и си покорил под нозете му Голиат. Ти, Пречестни и Пречисти Боже, чуй ме и помогни на мен, Твоята рабиня. Избави ме от козните на врага и от съблазънта на този нечестив хегемон.

След три дни хегемонът казал на своя трибун:

- Вземи пръстена ми и запечатай с него тъмничното отделение, в което е заключена онази вълшебница.

Трибунът веднага отишъл и запечатал вратата на тъмницата, като заповядал на тъмничната стража строго да следи да не би някой да донесе на мъчениците храна и вода. Но ангели Божии носели на светата мъченица храна и питие и укрепвали невестата Христова.

Няколко дни след това хегемонът, възнамерявайки да отиде в град Ираклия, дошъл в тъмницата да види Гликерия, понеже искал да я вземе със себе си. Видял своя печат на тъмничната врата и помислил, че тя вече е умряла от глад и жажда, защото много дни били изминали, откакто я заключили в тъмницата. Но като отворил вратата, видял светицата жива и освободена от оковите, а пред нея имало блюда (чист хляб, мляко и чаша с вода). Хегемонът бил изумен, но не разбрал, окаяният, че сам Бог хранел Своята рабиня. После хегемонът заповядал да изведат Гликерия от тъмницата и да я водят след него в град Ираклия. Светицата благодарила за всичко на Господа със следните думи:

- Владико, Господи! Ти, Който ни научаваш на Твоята истина; промисляш за Твоите верни раби; Който прати храна на Даниил, докато беше в рова, изпрати храна и на пророк Илия, когато обитаваше при потока; обръщаш към истината заблудените; просвещаваш слепите! Благодаря Ти за това, че си спомни за смирената Твоя рабиня и ме нахрани по време на глада с щедрата Твоя ръка от неизброимите Твои съкровища.

С тези думи светицата тръгнала за град Ираклия. Хегемонът пристигнал там по-рано и вече принасял жертва в храма, посветен на бога Дий.

Християните, които живеели в град Ираклия, узнали, че при тях идва Гликерия, пострадала за Христа в Траянопол и излезли да я посрещнат начело с честния епископ Дометий. Като стигнали на един час път от града, видели Гликерия и с висок глас я прославили за страданията в Христа. Епископът изрекъл следната молитва:

- Господи Иисусе Христе, светлина неугасима, просветител на всички, живеещи в тъма, Вожд на заблудените, Който преведе Моисей през морето като по суша, а фараона потопи в морето, молим Те, бъди Вожд и на Твоята рабиня, помогни ѝ

докрай мъжествено да изповяда честното и всесвято Твое име!

Светицата била въведена окована в града, съпроводена от стражата.

Сутринта на другия ден хегемонът решил да я предаде на изгаряне, в случай че не принесе жертви на боговете. Извикал я пред своето съдилище и казал:

- Не си ли размислила, Гликерия, да принесеш жертва на нашите богове?

Светицата отговорила:

- В закона, даден ни от истинския Бог е написано: “Не изкушавайте Господа, вашия Бог”; тъй, че престанете да ме уговаряте. Вече ви казах, че изцяло съм се присъединила и служа на Христа, моя Господ и Бог, и се отричам от дявола, на когото ти служиш. Но ако аз съм съединена с Христа, ако съм обрекла себе си на Христос, то нима ти мислиш, че някога бих се отрекла от Христа, моя Бог, и бих избрала смърт вместо вечния живот? Ти можеш да правиш с мен всичко, което ти е угодно, но аз презирам и ще презирам всички суетни земни блага, понеже желая да придобия небесни блага.

След тези думи хегемонът заповядал да хвърлят светицата в огнена пещ.

Когато разпалили пещта, Гликерия се прекръстила и рекла:

- Господи, Боже Всемогъщи! Благославям те и прославям светото Твое име за това, че си ми дарил днешния ден и този час за вечно веселие, за това, че Ти записа моето изповедание пред ангелите и човеците. Моля те, изпълни желанието на моята душа: яви на този нечестив и мерзък хегемон, че Ти действително си мой Помощник.

Светицата била хвърлена в пещта. Но начаса от небето

слязла роса и угасила пламъка. Светицата стояла посред пещта като чиста агница и възхвалявала Бога:

- Свят си Ти, Боже! Благословен си Ти, Който изпрати на мен, смирената Твоя рабиня, помощ от небето; нека всички разберат, че на Теб е подчинена всяка твар; нека разберат, че по Твоя воля пламъкът на тая пещ изгуби силата си.

Като казала това, светицата излязла невредима от пещта.

Хегемонът, като мислел, че Гликерия чрез своето вълшебство не пострадала от огъня, заповядал да ѝ одерат кожата от главата. Когато слугите на хегемона пристъпили към мъченицата, тя възкликнала към Бога:

- Господи Боже, Творец на светлината! Ти благоволи да процъфти правдата сред тия мъчения. Покажи на нечестивия хегемон Савин, че всеки, който твърдо се надява на Тебе и се уповава на Твоята сила, никога не ще се уплаши от мъченията за Твоето име, но ще желае дори още по-голям мъченически подвиг, за да възприеме по-славен мъченически венец. Прославям Те и Ти благодаря за това, че си открил вътрешното същество на моята душа, след като беше снета кожата от главата ми тъй, че осиявана от Твоята светлина, мога да кажа днес: “Отвори очите ми, и ще видя чудесата на Твоя закон”.

Хегемонът видял поругание над себе си в тия думи и заповядал да отведат светицата в тъмница и вързана да я сложат на остър камък.

В полунощ слязъл ангел Господен в тъмницата, освободил Гликерия от оковите, изцерил раните ѝ, възстановил напълно кожата на главата така, че светицата била съвършено здрава и лицето имало цъфтящ вид.

На сутринта хегемонът заповядал отново да я доведат за разпит. Когато тъмничният страж Лаодикий отворил вратата

на тъмницата и видял светицата свободна от оковите, изпаднал в ужас. Той не познал Гликерия и като помислил, че тя е избягала, понечил да се убие, понеже се боял от гнева на хегемона. Но светицата му казала:

- Не си причинявай зло, защото аз съм Гликерия.

Стражът, обхванат от страх, рекъл:

- Имай милост, спаси ме, за да не умра от страх, понеже вярвам в Бога, Който ти помага.

Светицата му казала:

- Върви след Христос и ще се спасиш.

Стражът излязъл от тъмницата, окачил на себе си веригите, с които била окована светицата, и така се явил пред хегемона.

Удивен, хегемонът го запитал:

- Какво си направил, Лаодикий? Къде е затворницата, която ти наредих да пазиш?

Лаодикий отговорил:

- Тя стои пред теб. През нощта я осия Божия светлина и я изцели ангел, пратен от Бога, който я освободи от оковите; тези окови аз надянах на себе си. Заедно с това ангелът я изцели от раните и тя възвърна първоначалната красота на своето лице. Като видях всички тези Божии чудеса, аз повярвах в Бога и желая да пострадам заедно с Гликерия.

Тогава хегемонът, разгневен, заповядал:

- Да бъде посечен с меч този безумец и тогава ще видим дали Христос ще му дойде на помощ!

Когато наближило времето да бъде изпълнена присъдата,

Лаодикий вдигнал очи към небето и високо извикал:

- Боже и Господи на християните! Приеми ме в Твоето царство заедно със светата Твоя рабиня Гликерия.

Света Гликерия се молела на Бога за него:

- Отче на нашия Господ Иисус Христос, Който си ни избавил от смъртта, освободил си човека, пленен от греха, от веригите на ада, освободи и Твоя раб Лаодикий от властта на дявола; помогни му да доведе докрай подвига на своето изповедание и приеми душата му в мир.

Лаодикий, който слушал молитвата на Гликерия, казал:

- Амин.

Отсекли му главата, а християните взели тайно честното му тяло и го погребали с чест.

Хегемонът се обърнал към Гликерия:

- Знаем, че твоят баща беше римски антипат, знаем, че и твоята майка също беше от благороден произход; но кой ти помага, не знаем. Кажи ни за това сама.

Светицата отговорила:

- Помага ми Христос, Спасителят на света и Източникът на всяка радост, Той ми изпрати храна в тъмницата, освободи ме от оковите и възстанови красотата на моето лице, потъпкана от теб.

Хегемонът заповядал да хвърлят светицата на зверовете.

Гликерия тръгнала към зверовете с веселие и радост, като на пиршество. Веднага пуснали срещу нея едра лъвица, която ръмжала страшно. Но като се приближила до светицата, тя тихо легнала пред нея и започнала да ближе нозете ѝ.

Светицата вдигнала очи към небето и казала:

- Благодаря Ти, Боже Всемогъщи, Боже на отците ни, Боже на милосърдието! Благодаря Ти, понеже укроти яростта на звяра, за да покажеш на всички Божествената Твоя сила! Благодаря Ти, че направи леки за мен всички, дори най-жестоките мъчения. Чуй ме, Боже, и въздай на този зъл хегемон според делата му, а мене не лишавай от венеца на Твоята благодат заедно с останалите Твои светии.

След молитвата на светицата, чул се глас от небето, който казвал:

- Аз чух твоята молитва! Дойди при Мен с мир! Ето, отварят се за тебе вратите на Царството Небесно!

Скоро била пусната друга лъвица, която се приближила до светицата и я ухапала, без да разкъса тялото ѝ. Така Гликерия предала своята душа в Божиите ръце. Зверовете веднага се върнали в клетките си. В същия час хегемонът се разболял тежко - целият отекъл и така подпухнал, че умрял на улицата, преди да успеят да го отнесат в дома му. Епископ Дометий взел многострадалното тяло на светата мъченица Гликерия и го погребал на красиво място близо до Ираклия. Впоследствие от честните мощи на света Гликерия изтекло целебно миро, лекуващо най-различни болести за слава на Отца, и Сина, и Светия Дух, Единия Бог прославян в Троица, на Когото възнасяме слава, чест и поклонение, сега и винаги и во веки веков. Амин.

Тропарь мученицы Гликерии девы

глас 4

Агница Твоя, Иисусе, Гликерия,/ зовет велиим гласом:/ Тебе, Женише мой, люблю,/ и, Тебе ищущи, страдальчествую,/ и сраспинаюся, и спогребаюся крещению Твоему,/ и стражду

Тебе ради,/ яко да царствую в Тебе, и умираю за Тя,/ да и живу с Тобою,/ но, яко жертву непорочную, приими мя, с любовию пожершуюся Тебе. / Тоя молитвами,/ яко Милостив, спаси души наша.

Кондак мученицы Гликерии девы

глас 3

Деву любящи и Богородицу Марию,/ соблюла еси нетленно твое девство,/ любовию же ко Господу усердствовавши,/ пострадала еси мужемудренно даже до смерти. / Сего ради и сугубым тя, дево мученице, венцем венчает Христос Бог.

(Възлюбила Девата и Богородица Мария, си запазила нетленно своето девство; усърдна в любовта към Господа, си пострадала мъжествено, дори до смърт. Затова и Христос Бог те увенчава с победни венци, дево мъченице.)

В памет на преподобния наш отец Павсикакий, епископ Синадски († ок. 606 г.)

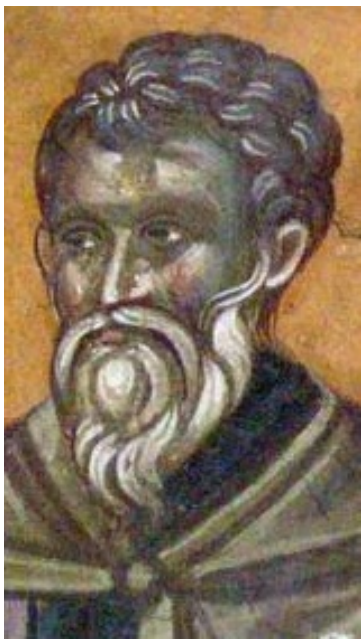

Свети Павсикакий, епископ Синадски. Фрагмент от стара стенопис. Косово. Сърбия

Блаженият Павсикакий се родил в града Апамея. Той произхождал от семейство на знатни, благородни и усърдни в истинско християнско благочестие родители. По време на възпитанието си, още в млада възраст той се предал на строг пост, молитва и други сурови подвизи, а по-късно приел монашество. Хранейки се само с малко хляб и вода и чрез молитва придобил дар да изцелява. Павсикакий лекувал телесните, но заедно с тях и душевните недъзи. Влизал в борба с бесовете и успешно ги изгонвал от бесновати, възвръщал зрението на слепи, изправял недъгави, извършвал и други дивни чудеса. Когато мълвата за него се разпространила, той станал известен и на Константинополския архиепископ, блажения Кириак, който го ръкоположил за епископ и го назначил за предстоятел на Синадската църква.

Когато станал епископ, свети Павсикакий побързал с жезъла на словото да изгони от своето паство църковните вълци и като заразени членове на тялото ги отсякъл със своя словесен меч и ги изхвърлил, за да не причинят вреда и на здравите членове. Грижейки се ревностно за своето паство и така съдействайки в делото на спасението, преподобният предприел пътешествие в град Константинопол и там изцерил император Маврикий от недъга, който го мъчел. Заради това императорът изпратил със златен печат в неговия град заслуженото възнаграждение от една литра злато. Когато преподобният се връщал от Константинопол в Синад и престоял в Силон, с молитвата си накарал да избликне извор с чиста вода и неговите спътници утолили жаждата си. Като преживял така благочестиво и богоугодно и послужил за спасението на много души, свети Павсикакий оставил тоя живот и се преселил при възлюбения от него Господ.

Страдание на свети мъченик Александър

(† ок. 284-305 гг.)

През управлението на нечестивия римски император Максимиан по всички страни на Римската империя било повдигнато жестоко гонение против християните. Един стотник, усърден служител на езическите богове, по заповед на императора издигнал капище на своя бог Дий недалеч от Рим, приблизително на разстояние едно поприще от града. На всички християни било наредено да принасят жертви на езическите богове, както и да се съберат за обновяването на Диевия храм. Царски глашатаи обикаляли навсякъде и гръмогласно обявявали:

- Слушайте, приятели на боговете! Утре сутринта вие всички трябва да се съберете при императора в храма на бога Дий.

Като чули царската заповед, всички езичници започнали приготовления за празненството в капището на Дий. Рано сутринта много от тях купили стока в града и се отправили към обновеното капище да принесат жертви на Дий, но и за да спечелят от търговия.

В това време един знатен мъж на име Тивериан, със сан на трибун, под чието ръководство военачалникът Филакс поверил многобройна войска, свикал тези воини и им обявил:

- Слушайте, братя! Нали знаете царската заповед, според която днес трябва да бъдем заедно с царя в храма на Дий? Така че бъдете готови.

В това време съобщили, че императорът вече е пристигнал в храма. Всички побързали да отидат в капището, за да се присъединят към императора. Но един от войниците, на име Александър, от детство възпитан в християнско благочестие и в страх Божий, казал на трибуна:

- Ти би постъпил добре, ако беше казал да отидем и да се поклоним на истинския Бог, Който е на небесата. Онези, които вие наричате богове, не са богове, а бесове.

Тивериан му казал:

- Днес ние ще принесем жертви не на всички богове, но само на един, на Дий, макар че имаме и други богове, които почита и сам царят, и ние.

Блаженият Александър отвърнал:

- Дий, когото ти наричаш бог, е същият, както и останалите бесове, лъжливи и увличащи към погибел своите поклонници, примамващи ги към мерзки и беззаконни дела, с които са се оскверняли и самите те, вашите богове. Вие сами казвате за тях, че понякога, разпалени от плътско въжделение, прелъстявали жени и вършели с тях мерзки дела, оскверняйки не само земята, но и морето, и въздуха. Но кога някой е чул или видял бог да се занимава с блудодеяние? Нашият Бог е невидим за плътски очи, но познаваем само с вяра, Той е Бог Пречист, Всемогъщ, Създател на небето и земята. Нашият Бог не иска за Себе си такива жертви, каквито вие принасяте на нечистите демони. Вместо тях Той изисква от нас чиста и безкръвна жертва.

Като изслушал Александър, Тивериан казал:

- Остави това свое безумие, Александре! Не хули нашите благодетели, боговете, за да не би царят да чуе за това и да се разгневи, че съм позволил в полка да има такъв богохулник!

Тивериан се отправил към царя, а Александър отишъл в дома си.

Настъпил часът за жертвоприношение и царят започнал принасянето на своята жертва в храма на Дий. В това време

Тивериан докладвал, че един от неговите воини, на име Александър, не изпълнява царската заповед, а хули боговете. Царят веднага пратил да го доведат, окован с вериги.

Това станало в шестия час на деня. Александър бил заспал на постелята си. Ангел Господен му се явил насън и казал:

- Александре! Бъди мъжествен и смел, понеже ти предстои много да пострадаш за името на Иисуса Христа. Ето, вече са приготвени за теб мъчения и воините идват, за да те отведат. Но ти не се страхувай от тях. Да не се бои сърцето ти, понеже аз съм ти пратен на помощ. Стани и се помоли на Бога и аз ще бъда с теб през цялото време на твоя подвиг.

Александър станал от постелята и зачел Давидовия псалом: Който живее под покрива на Всевишния, той обитава под сянката на Всемогъщия, и казва Господу: Ти си мое прибежище, защита моя, Бог мой, Комуто се уповавам! Изпял целия псалом, после излязъл от дома си и срещнал воините, които идвали за него. Те били от неговия полк. Като видели Александър, всички паднали на земята от страх, понеже лицето му сияело като мълния. Но светията им рекъл:

- Станете, братя! От какво се изплашихте?

Воините отвърнали:

- Стори ни се, че си обкръжен от Божия сила и паднахме на земята от страх.

Но светията им казал:

- Чуйте, братя! Бог на небето и земята посети Своя раб, но вие не се смущавайте. Сторете, което ви е заповядано, нали сте пратени да ме вържете и представите за разпит пред царя?

Воините отговорили:

- Ние се уговорихме да не ти казваме нищо. Откъде си узнал това?

Светията отвърнал:

- Не желая дълго да разговарям с вас, понеже бързам и съм устремен към предстоящия ми подвиг, към който Небесният Цар ме призова. Аз ще трябва да отида от Рим до Византия.

После светията паднал на колене и се помолил на Господа:

- Господи Боже на нашите отци, хвалим Те и Те благославяме навеки! Умолявам Те днес, не ме отделяй от лика на Твоите праведници, не ме отхвърляй, когато се стремя към Тебе, понеже Ти ми откри светото и страшно Твое име. Ти, Господи, Помощник и Застъпник мой, изпрати Твоя ангел, за да ми помогне и да ме научи какво да отговарям пред мъчителя.

След като светията завършил своята молитва, воините го хванали и оковали с железни вериги. След това го повели при император Максимиан. Майката на светията, на име Пимения, не знаела още, че синът ѝ, Александър, е отведен на разпит при императора. Той бил строен и висок на ръст, с красиво лице и млад, едва бил навършил осемнадесет години. Когато го представили пред императора, Максимиан запитал:

- Ти ли си оня, който дръзна да ме оскърби? Ти ли си оня, който не се подчинява на своя началник и не желае да се поклони на великия бог Дий?

Светията отвърнал:

- Аз се покланям на моя Бог, който пребъдва на небесата и на Неговия Единороден Син Господ Иисус Христос и на Светия Дух. Друг бог не зная и няма да изповядвам. Затова не ме питай за други богове. Не се боя от твоята власт, нито от твоите заплахи, нито от мъченията, на които ще ме предадеш.

Разгневен, Максимиан запитал:

- И какво може да стори този Бог, Когото изповядваш?

Светията отвърнал:

- Моят Бог е Всемогъщ и невидим и няма нищо, което да не е възможно за Него.

Максимиан запитал:

- Може ли да бъде Бог този, който бил разпнат от хора и убит?

Светията отговорил:

- Млъкни, сатана, понеже ти не смееш дори да споменеш със скверните си уста пречистото и пресвято име на моя Господ Иисус Христос, Който по Своя воля претърпя и разпятие, и смърт! О, безумни! Ако ти Го наричаш разпнат и предаден на смърт, то защо не говориш и за това, че Той възкръсна от мъртвите и дарува живот на много мъртви?

Максимиан казал:

- Искам да пощадя твоята младост, тъй като виждам, че си съвсем млад.

Но светията отвърнал:

- По-добре пожали самия себе си и се постарай да се освободиш от мрежата, в която те е въвлякъл дяволът. Що се отнася до мен, аз не се боя от никакви мъчения, понеже имам за помощник Бога.

Максимиан казал:

- Вече казах, че бих искал да те пощадя. Приближи се и принеси жертва. Тогава ще бъдеш на служба в царския палат и

дори ще ти дам първото място тук.

Светията отвърнал:

- На какъв бог заповядваш да се поклоня?

Максимиан казал:

- Поклони се и принеси жертва на великия бог Дий.

Светията рекъл:

- Нима не знаеш, че този, когото ти наричаш бог, някога е бил човек, при това мерзък и развратен, понеже веднъж се разпалил от плътска страст към жена, приел образа на вол и със своето вълшебство прелъстил и осквернил жената.

Максимиан се засмял:

- Това доказва силата на нашите богове, които се явяват на хората в този вид, в който те сами пожелаят.

Светията казал:

- Окаяни! Ти хвалиш скверните и мерзки дела на своите богове, понеже самият ти се уподобяваш на тях с нечистите си дела и не искаш да познаеш истинския Бог, Който ти е дал и чест, и царство.

Максимиан казал:

- Царската власт са ми дали моите богове.

Светията отвърнал:

- Удивявам се, че ти, който считаш себе си умен, погубваш самия себе си, като вярваш в бесове и служиш на неми и бездушни идоли, а оставяш живия и безсмъртен Бог. Защо следваш сатаната, твоя баща? По-добре се обърни от тъмнината към светлината, за да не погинеш в геената огнена

навеки.

Тогава Максимиан, преизпълнен с гняв, предал Александър на трибуна Тивериан и му заповядал да го измъчва. Императорът издал заповед да бъдат измъчвани изобщо всички християни; с тази цел той изпратил трибуна в Тракия и му наредил навсякъде да преследва християните. Максимиан заповядал да води Александър със себе си до Византия. Когато свети Александър чул за това, казал на Царя:

- Благодаря ти, мъчителю, че искаш да направиш името ми известно по много страни. Моят Господ и Бог да ми даде да претърпя за Неговото свято име всякакви болки и мъчения по всички земни краища.

Максимиан заповядал да отведат светията. Трибунът Тивериан го взел под свое разпореждане и на следната сутрин заповядал да окачат светията на дървото за мъчения и да стържат тялото му с железни куки. По време на мъченията Александър не издал стон, но вдигнал очи към небето и възнасял благодарение на Бога. После го свалили от дървото за мъчения, трибунът Тивериан дал разпореждане на своите воини да го оковат с железни вериги и да го водят в Тракия.

В това време ангел Господен се явил насън на майка му, Пимения, и казал:

- Събуди се, вдигни се от постелята, вземи слугите и животните си и последвай сина си в Тракия. Там водят твоя син, за да пострада за Христовото име. След неговата кончина ти предай на погребение честното му тяло.

Блажената Пимения се пробудила, но не започнала да плаче и скърби, а се преизпълнила с голяма духовна радост за своя син. Веднага станала и приготвила всичко необходимо за пътуването, с най-голяма бързина тръгнала по същия път, по

който вървял синът ѝ. Пимения настигнала Александър в град Картаген.

Като влизала в града, видяла сина си да стои пред Тивериан, който го съдил. След това Александър бил подложен на изтезания и Пимения твърде много се зарадвала заради подвига на своя възлюбен син. Тя високо извикала:

- Бог Всевишни, добрият Пастир да ти помага, сине мой!

Когато Тивериан чул нейния глас, запитал:

- Чий е този глас?

Обаче никой не могъл да каже откъде идва гласът, понеже на това място имало много народ. Тивериан се обърнал към мъченика:

- Принеси жертва на боговете, окаяни човече!

Светията отвърнал:

- Съгласен съм да принеса на Бога жертва на хвала.

Мъчителят казал:

- Нима не си ми казвал, че вашият Бог не иска за Себе си никакви жертви?

Светията отвърнал:

- Действително, моят Бог не изисква жертви, каквито вие принасяте на своите идоли, но Той иска жертви на правда и святост, защото Той е Бог свят и праведен.

Тогава Тивериан заповядал да горят със свещи тялото на светията, казвайки:

- Да видим дали неговият Бог ще дойде да го спаси от моите ръце.

Светията, докато го горели, вдигнал очи към небето и казвал:

- Слава на Тебе, Господи Иисусе Христе, Който прати Твоя архангел Михаил във Вавилон и избави тримата отроци от огъня в пещта. Ти, Господи, избави и мен от тая мъка и болка и посрами мъчителя, за да мога да кажа заедно с Давид: “Влязохме в огън и вода и Ти ни изведе на свобода”.

Тивериан видял, че огънят никак не навредил на мъченика, бил посрамен и заповядал на воините да държат Александър и да го отведат. Майката видяла, че воините отвеждат ѝ сина, и измолила да я допуснат да се види с него. Те не попречили. Светият мъченик, виждайки майка си, казал:

- Добре си направила, уважаема майко, че си дошла тук. Придружавай ме до онова място, където ще завърша своя подвиг, както ми откри Господ.

Някои от воините, като чули това, признали:

- Блажен си ти, Александре, защото твоята вяра е голяма; велик е и християнският Бог. Ти понесе толкова много мъки досега и никак не отстъпи в своето изповедание.

Така говорели те по време на пътешествието, предприето по заповед на Тивериан.

Веднъж стигнали до извор, покрай който минавал пътят им, и спрели там да се подкрепят с храна. Започнали да уговарят и Александър да се нахрани с тях, понеже вече четиринадесет дни той не бил вкусвал хляб, нито пил вода. Но светията заменил храната с молитва, коленичил и казал: “Подигам очи към планините, отдето ще ми помощ дойде. Моята помощ е от Господа, Който сътвори небето и земята”. После се помолил тъй:

- Господи Иисусе Христе, запази непорочен мен, Твоя агнец. Да не се зарадва врагът ми поради мене, понеже познах пресвятото Твое име. Не ме посрамвай пред мъчителя, Владико, но ми прати на помощ светия Твой ангел и Твоята десница и бъди мой Защитник, Помощник и Покровител.

Когато светията завършил своята молитва, му се явил ангел Господен и казал:

- Не бой се, Александре! Господ чу твоята молитва и аз съм пратен от Бога при тебе на помощ.

Когато ангелът казвал това, воините чували, че някой разговаря с Александър, но не могли да го видят, и така се изплашили, че паднали от ужас на земята. Блаженият Александър им рекъл:

- Какво видяхте братя, че тъй се изплашихте?

Те отговорили:

- Чухме гласа на твоя Бог, Който ти говореше; от това се разтреперихме и паднахме на земята от страх.

Докато воините говорели на светията, към тях се приближил Тивериан, съпровождан от градските велможи. Той запитал велможите:

- Как се нарича това място?

Те отговорили:

- Нарича се “Място на съд”.

Тивериан рекъл:

- Щом това е “Място на съд”, на него следва да проведем съд. Доведете ми християнина Александър.

Светията застанал пред Тивериан, който казал:

- Нима ти все още упорстваш в твоето безумие и все още не искаш да се поклониш на нашите богове? Виждам, че сърцето ти е ожесточено; но твърде много те жаля и бих искал да те обърна към почитание на боговете, владетели на вселената.

Мъченикът отговорил:

- Нечестивецо със заслепен ум, син на дявола, който служиш на твоя баща - сатаната. Как би могъл да ме съжаляваш и да си милосърден спрямо мен? Та нали сатаната, твоят отец, към никого не е милосърден, напротив, той би искал да въвлече всички в огнената геена и да ги погуби заедно с него.

Тивериан казал:

- Зли и неразкаян човече! Как се осмеляваш да ми говориш така? Нима съм ти равен, че ми говориш с такава дързост? Не ме ли безчестиш затова, че те щадя? Ти би следвало още повече да ме почиташ и да ме уважаваш, поради моята благост и милосърдие, а не да ме ругаеш с груби думи.

Светията отговорил:

- Наистина ти си подобен на твоя отец, понеже сърцето ти е ожесточено като твърд камък. Не разбираш ли защо това място се нарича “Съдно”? Това означава, че тебе в скоро време ще те постигне праведният Божи съд, Който ще съди всички, и живи, и мъртви, и Който ще въздаде всекиму според делата му. Тогава и ти ще узнаеш, че съм ти казал истината. Бог ще те съди за това, че ти без милосърдие ме измъчваш. Той знае колко люто и незаслужено ме мъчиш. Но знай, че тези мъки ще донесат за мен слава, а за теб ще приготвят вечна гибел.

От тези думи Тивериан изпаднал в още по-голяма ярост и заповядал да разстелят по земята железни шипове и да влачат

по тях мъченика. По време на това жестоко мъчение светията мълчал, сякаш съвършено не усещал болка. Виждайки, че мъченията не постигат целта си, Тивериан още повече се разгневил и заповядал на четирима воини да бият светията с чепати колове. По време на мъчението светията, приемайки побоя, казал на Тивериан:

- О, нечестиви! Само тези мъки ли изобрети за мен? Прибави и други, по-тежки, сега аз не чувствам никаква болка, защото ми помага Христос, моят Бог.

Тивериан казал:

- Аз ще насека тялото ти на части, ще ги хвърля в огъня, и ще разпръсна пепелта така, че на земята да не остане и спомен за тебе. Тогава ще видя дали Христос ще ти се притече на помощ и как ще те избави от моите ръце.

Светията отвърнал:

- Моят Христос начаса ще те погуби. Твоето тяло ще бъде раздробено на части и костите ти ще бъдат разхвърляни по земята, ти повече няма да видиш Рим, нито лицето на твоя нечестив император, защото Господ ще изтреби паметта за тебе от земята. И всичко това ще бъде наказание, задето ти не позна истинския Бог и не почете, окаяни, Този, Който ти е дал тази власт и чест. Ако бе познал Бога, ти би могъл да придобиеш вечен живот на небето. Днес обаче ти остави истинския Бог и възлюби със сърцето си сатаната, твоя баща; заедно с него ще бъдеш хвърлен в геената огнена. Аз пък винаги ще прославям моя Цар и Спасител, Господ Иисус Христос, Който ще ме избави от твоите ръце и ще ме сподоби със Своята благодат в Своето вечно царство.

От тези думи лицето на мъчителя се изкривило от гняв и ярост. Но той наредил да прекратят мъченията.

Започнало да се свечерява. Настъпила нощта и Тивериан разположил своя лагер на същото място. Когато заспал, явил му се насън ангел Божий, страшен на вид и с меч в ръцете. Ангелът му казал:

- Нечестивецо! Ето аз идвам при тебе понеже ти предаде на люти мъки Божия раб Александър. Знай, че бих могъл да те поразя с този меч. Но ще почакам още известно време. Като се събудиш, побързай да отидеш през Илирия във Византион, понеже наближи времето за кончината на Божия раб Александър.

Тивериан се събудил от страх. Целият треперел от ужас. Извикал при себе си своите съветници и им разказал своето видение. Те му рекли:

- Ние отдавна искахме да ти кажем да не мъчиш тъй жестоко и несправедливо онзи човек. Но така и не се осмелихме досега. Чували сме, че християнският Бог е велик и че Той осъжда на вечни мъчения в неугасим огън тези, които измъчват Неговите раби.

След тези думи Тивериан изпаднал в още по-силен ужас и веднага наредил на воините си да водят мъченика напред. Сам той вървял след него. Тивериан минал покрай много градове, но не се отбивал и не се спирал в тях, понеже съгласно заповедта на ангела бързал да стигне във Византион. Сънното видение още много дни не излизало от главата му. От това Тивериан продължил да се страхува и повече не посмял да причинява мъчения на свети Александър.

Когато Тивериан преминавал през Илирия и наближил града Сердика, градоначалникът и градските велможи излезли да го посрещнат, но той не влязъл в града, а минал край него и продължил нататък. Живеещите в този град християни, като чули, че трибунът Тивериан иде от Рим и води със себе си

мъченик, излезли от града, но не да посрещнат трибуна, а за да видят мъченика. Като видели, че мъченикът върви отделно, християните се приближили към него, паднали в нозете му и казали:

- Помоли се на Бога за нас, страдалче Христов!

Той отговорил:

- И вие се молете за мен, братя, да извърша докрай своя подвиг за Иисуса Христа и да се сподобя да приема обещания ми венец от Неговата свята десница.

После мъченикът бил поведен по-нататък по пътя. Като минали града Клисура, пътниците приближили мястото, наречено: “Вономасийско Пълчище”, отстоящо на четиридесет поприща от Филипопол и там се спрели. По това време Тивериан вече започнал да забравя страшното видение, което имал за мъченика Александър. Изправил отново светията на разпит и го запитал:

- Нима, Александре, ти все още пребиваваш в твоето безумие? Не желаеш ли да принесеш жертва на милосърдните наши богове Дий и Асклепий, владетели на вселената?

Светията отговорил:

- Ослепен по ум, син на сатаната! Какво още желаеш да чуеш от мене? Нали вече ти казах, че няма да принеса жертва на бесовете.

Тивериан казал:

- Аз не те убеждавам да принасяш жертва на бесовете. Аз те моля само да принесеш жертва на Дий и Асклепий, нашите велики богове.

Светията отвърнал:

- Безумче! Нима не разбираш, че твоят Дий и Асклепий са бесове?

Тивериан рекъл:

- Не, те са мои богове. И ще направя тъй, че да похулят името ти по цялата земя заради тъй голямо поругание и над мен, и над боговете ми.

Светията отговорил:

- Аз самият желая това, за да се прослави чрез мене името Христово по цялата земя.

Тиверий наредил на воините, предстоящи пред него:

- Махнете го от лицето ми, защото не мога да понасям неговото поругание. Водете го във Филипопол и го заключете в тъмница. Дръжте го там, докато не дойда в града.

Съгласно заповедта на Тивериан мъченикът бил заведен и заключен в тъмница.

В това време жителите на този град узнали, че при тях скоро ще пристигне Тивериан и излезли да го посрещнат. Тивериан влязъл в града и се готвел да принесе жертви на Дий и Асклепий. А християните разбрали, че в тъмницата е затворен мъченикът Александър. Те отишли при тъмницата и уговаряли стража да ги пусне, за да видят Христовия мъченик. Стражът не им попречил, понеже сам се боял от Бога. Християните влезли в тъмницата, паднали в нозете на мъченика и целували оковите му, казвайки:

- Благослови ни, страдалче Христов, благослови и нашето отечество, понеже ние сме християни. Ние живеем в този град в постоянен страх, защото хегемонът на града ни издирва и ни подлага на мъчения за да ни отвърне от Христа. Но до този момент не е успял да ни накара да се откажем да изповядваме

името Христово. По Божията благодат тук сме много, християни са и някои най-видни граждани. Ние се надяваме, че силата Христова ще победи нечестивата елинска вяра и един ден целият наш град в един глас ще прославя името Христово. А ти претърпи докрай своя подвиг за Христа.

Тивериан, докато принасял на идолите своята мерзка жертва, си спомнил за Александър, когото оставил в тъмницата, и казал на градските велможи:

- Трябва да знаете, че водя със себе си християнин, предаден ми за изпитание. Принуждавах го с различни мъки към поклонение на нашите богове, но не успях да го склоня. На моите въпроси той отвръща доста грубо и постоянно ругае и мен, и нашите богове. Нека го доведат. Може би ще се засрами от всички вас, които присъствате тук, и ще принесе жертва на боговете.

Довели Александър. Тивериан, който седял до хегемона, казал на мъченика:

- Кажи ми, Александре, все още ли не си съгласен да принесеш жертви на нашите богове? Ето, всички християни, жители на тоя град, вече са се поклонили на Дий и Асклепий, само ти се противиш все още.

Светията отговорил:

- Ти лъжеш, окаяни, както и твоят отец, сатаната: нито един от тукашните християни не е изпълнил вашата нечестива заповед. Що се отнася до мен, ти няма да чуеш нищо друго, освен това, което ти казах - че съм християнин и че няма да принеса скверни жертви на вашите бесове. Ето, и сега отново повтарям пред всички събрали се тук граждани, че съм раб на небесния Бог и че никога няма да се отрека от Христа, моя Бог.

Тивериан, засрамен, казал на воините:

- Оковете го с железни вериги и го водете пред мен, аз скоро ще дойда.

Отново повели светията по пътя.

Стигнали до един извор, наречен Сирмиум, и мъченикът умил лицето и ръцете си. После се обърнал на изток и започнал да се моли със следните думи:

- Благодаря Ти, Господи Боже мой, за това, че Ме сподоби и в този град да изповядам пресвятото Ти име.

Воините не му позволили да се моли повече и го принудили да продължи пътя си.

Стигнали мястото, наречено “Пълчище” (тук ставали езическите празненства). Тивериан догонил пътниците. Повикал при себе си Александър и му казал:

- Нима не разбираш, Александре, че аз ти говорих кротко пред хегемона, за да те убедя да принесеш жертва на нашите богове, но ти в присъствието на тъй избрано общество презря моята молба. Поне сега изпълни заповедта ми и аз ще те освободя от мъченията.

Светията отговорил:

- Това, което ти казах пред хегемона, ще повторя и на всяко друго място. Тъй че ти, сине на сатаната, прелъстен от дявола, не си представяй, че някога ще успееш да ме отклониш от изповядване на името Христово.

Тивериан заповядал на воините да забият в земята четири кола, разпънал мъченика на четири страни, заповядал да го завържат за коловете и да му нанесат двеста удара. Мъченикът приемал безмълвно ударите, молейки се на своя

Господ Бог. В това време от небето се чул глас, който казвал:

- Бъди мъжествен, Александре, и не се страхувай от мъченията, понеже те са временни и бързопреходни. Аз ще бъда винаги с тебе.

Чувайки гласа от небето, Тивериан твърде много се уплашил, веднага заповядал да прекратят мъченията и продължил по пътя си. Стигнали до един град, който се намира между Филипопол и Верея. Тивериан влязъл в града, а съпровождащите го воини се спрели на сянка под дърветата близо до града. Бил шестият час на деня. Било много горещо и светията казал на воините:

- Братя, много съм жаден.

Те отговорили:

- И ние самите сме жадни, но откъде да намерим вода?

Светията им рекъл:

- Почакайте малко, Бог може и на това място да ни даде вода.

Светията коленичил и се помолил на Господа със следните думи:

- Господи Иисусе Христе, Който някога направи да излезе от камъка вода за жадуващия Израил, погледни и днес милостиво към Твоя раб и ни дай вода на това място, за да утолим жаждата си аз и всички, които са тук с мен. С това ще се прослави Твоето свято име.

Когато светията се помолил, изпод дъба бликнал извор с чиста и студена вода. Виждайки чудото, воините рекли:

- Наистина, велик е християнският Бог, Който изпълнява молбите на верните Си раби.

Мъченикът и войниците вкусили водата от извора и прославили Христа Бога.

Изминали доста дълъг път и стигнали до река, наречена Арзон.

Всички били изморени и се разположили за почивка. Седнал да отдъхне и Александър. Тук Тивериан догонил войниците и като видял, че мъченикът седи, запитал разгневен:

- Защо вие, нещастници, сте позволили на този нечестив човек да седи?

Те станали и продължили към град Верея. Когато наближили, гражданите излезли и посрещнали с чест Тивериан. Там имало много християни - повече от половината жители на града, но те тайно пазели Христовото учение поради страх от жестокостта на езичниците. Те видели Христовия мъченик да върви отделно от трибуна, дошли при него и казали:

- Радвай се, страстотерпче Христов! Бъди мъжествен и непоколебим, понеже нечестивите езичници никога не ще победят всемогъщата сила на нашия Господ Иисус Христос.

В това време Тивериан повикал при себе си мъченика и му казал:

- Послушай ме, Александре, като свой роден баща: принеси жертва на нашите богове заедно с мен. Ако направиш това, обещавам ти пред всички присъстващи тук, че ще те освободя и ако пожелаеш, можеш да заемеш мястото на началник на моя полк. Ако ли не пожелаеш да бъдеш началник, ще идеш където поискаш.

Светията се усмихнал и рекъл:

- О, ако ти знаеше колко е горчива утехата, с която ме

утешаваш! Защото твоите слова причиняват на душата ми голяма мъка. Но Бог ще ми помогне да не слушам твоя съвет. Вече много пъти ти казах и сега отново ще повторя, че аз съм християнин и няма да принеса жертва на твоите бесове.

Тивериан продължил по пътя нататък. Мъченикът вървял след него, окован с железни вериги. Пристигнали на друго място, разположено на брега на същата река Арзон. Това място било на разстояние четиринадесет поприща от Верея. Тук имало много гостилници и странноприемници. Тивериан нощувал тук, очаквайки мъченика, когото съпровождали много християни от Верея.

Когато войниците заедно с мъченика достигнали мястото, където бил Тивериан, мъченикът поискал от трибуна позволение да се помоли за кратко време на своя Бог. Тивериан му позволил. Светията видял наблизо голямо орехово дърво, отишъл там и застанал под неговите клони, после коленичил и се помолил на Бога със следните думи:

- Господи Иисусе Христе! Прати светия Твой ангел и вземи душата ми, понеже не мога вече да понасям мъченията, тъй като тялото ми изнемогна.

Тивериан видял, че мъченикът се моли, и казал на воините:

- Учудвам се откъде Александър се е научил на вълшебни молитви? Та той израсна пред очите ми. Аз сам го поставих в чин на воин и съвсем не предполагах, че той знае вълшебство.

После извикал при себе си Александър и му казал:

- Александре, принеси жертва на боговете!

Светията отвърнал:

- Ти наистина си с помрачен ум, понеже отново желаеш да чуеш от мен онова, което съм ти казвал вече толкова пъти.

След тези думи на светията Тивериан заповядал на слугите си да залеят гърба на светията с врящо масло. Но Господен ангел се явил невидимо до мъченика, разбил съда, в който било маслото, при което то се изляло върху слугите и ги обгорило. Тивериан се разгневил, че от маслото бил изгорен не мъченика, а слугите му, и заповядал на четирима войници да разпънат мъченика под ореховото дърво и да го бият жестоко с тояги. Боят продължил, докато войниците изнемогнали. Когато мъчителите спрели да го бият, Александър казал:

- Владико, Господи! Благослови това дърво и му дай целебна сила, понеже пострадах под клоните му за святото Твое име.

Оттогава плодовете и листата на дървото добили целебна сила и изцерявали вярващите от най-различни болести и недъзи.

После отново повели мъченика на път, като вървели пред Тивериан. Минали Андрианопол и наближили място, наречено Вуртодексион. Тук светията срещнал своята майка, блажената Пимения, която пристигнала по-рано и го очаквала. Като видяла своя възлюбен син, тя паднала в нозете му, ридаейки. После се вдигнала и го целунала. Светията рекъл:

- Не плачи, майко, понеже аз се надявам на моя Господ, че утре сутринта Той ще ми помогне да завърша своя подвиг.

На това място Тивериан догонил войниците. Тъй като денят вече превалял, Тивериан спрял тук да пренощува и легнал да спи. В осмия час на нощта той станал и отишъл при реката, наречена Зионкел, където имало странноприемница. Слънцето вече изгряло. Тивериан си отдъхнал от пътя, а после казал на мъченика:

- Вече те предадох на много мъчения, но ти не пожела да се

обърнеш към почитане на моите богове. Знай, че днес ще те предам на смърт, ако не изпълниш моята заповед.

Като казал това, Тивериан продължил по пътя. Наближили Византион и когато дошли пред град Дризипера, разположен на река Еригон, Тивериан решил тук да извърши окончателния съд над мъченика. Той се обърнал към него и рекъл:

- Ето, твоята смърт, Александре, те очаква. Какво ще кажеш: ще принесеш ли жертва на нашите богове, или не. Тук ще те умъртвя и ще хвърля тялото ти в реката, за да го изядат рибите.

Светията му отговорил:

- Бих ти благодарил, ако направиш това, за да се избавя по-скоро от твоите ръце. На твоите мерзки богове аз в никакъв случай няма да принеса жертва, дори и да можеше да ме убиеш хиляди пъти.

Тогава мъчителят осъдил Александър на смърт и заповядал на войниците да му отсекат главата и да хвърлят тялото му в реката. После продължил по пътя си. Войниците останали да изпълнят заповедта на Тивериан. Събрал се многоброен народ да види кончината на Христовия мъченик. Тук имало и доста християни. Светият мъченик се обърнал към палача и поискал да почака малко, за да се помоли. После поискал вода. Един човек от народа взел съд, налял вода от реката и занесъл на мъченика. Светията умил с водата лицето и ръцете си, после се обърнал към изток, оградил себе си с честното знамение на кръста и започнал да се моли:

- Слава на Тебе, Боже на нашите отци! Слава на Тебе, Боже Авраамов, Исааков и Иаковов! Слава на Тебе, от Когото трепери всяка твар и Комуто всичко се покланя, защото Ти си Творец на небето и земята! Пред Тебе, Боже Всевишни, Боже

невидим и нетленен със страх предстоят серафими, без да смеят да погледнат към Теб и възклицават непрестанно: “свет, свет, свет е Господ Саваот! цяла земя е пълна с Неговата слава”! Тебе благославя слънцето, обхождащо небето, благославя Те земята и всичко, което е на нея, хора и животни, всяко живо дихание възпява Тебе, защото Ти Един си Бог Истински, Отец, Син и Дух Свети, и пребъдваш вечно. Спомни Си за боящите се от Теб, Владико, и за всички, които възнасят благодарение за всесвятото Твое име. Не презирай и мен, смирения и недостойния Твой раб, Човеколюбче, Господи.

После светията се обърнал към християните:

- Братя и отци! Спомняйте си за моите трудове, понеже аз не се полених да пострадам заради името на нашия Господ Иисус Христос, дано Той бъде милосърден към мен и към всички християни. Знайте, че дългият път, който извървях от Рим до това място, окован и носейки вериги, влачен с побои и измъчван по най-различни начини - този тежък път изминах не със своята сила, но с помощта на нашия Господ Иисус Христос. Със силата на Господа Иисуса Христа аз победих и мъчителя Тивериан, и неговия помощник, дявола. Ето, че днес си отивам оттук, за да застана пред моя Владика. Вие се помолете за мене, дано спечеля милост от Господа.

Сетне светията помолил палача да изчака още малко, коленичил и се помолил на Бога със следните думи:

- Господи Иисусе Христе! Чуй Твоя раб, който страда за Твоето свято име! Изпрати благодат на моето тяло, направи така, че то, където и да бъде сложено, да дава изцеление на болните за слава на пресвятото Твое име.

В този миг от небето се чул глас, обещаващ да изпълни молбата на мъченика.

После мъченикът казал на войниците:

- Братя! Побързайте да изпълните, което ви е заповядано!

Палачът, на име Целестин, рекъл на светията:

- Мъчениче Христов! Помоли се на своя Бог да не ми зачита този грях, понеже ми е заповядано да те убия.

Светията отговорил:

- Ще направиш това не по своя воля, но по заповед на друг. Грях ще носи оня, който ти е заповядал, а ти побързай да изпълниш заповедта, понеже аз бързам да отида при моя Господ.

Целестин завързал очите на светията с чиста кърпа, извадил меча си от ножницата и вече щял да нанесе удар на мъченика. Но видял свети ангели, дошли да вземат душата на мъченика, много се изплашил и стоял, без да знае какво да прави. Светията, очаквайки да му отсекат главата, подканил палача:

- Стори, братко, което ти е заповядано.

Но палачът отговорил:

- Боя се, рабе Божий, понеже виждам някакви дивни мъже, стоящи до тебе.

Тогава светията възкликнал към Господа и казал:

- Господи Иисусе Христе! Сподоби ме да завърша своя подвиг в този час!

При това ангелите се отдръпнали на известно разстояние. Тогава палачът Целестин отсякъл честната глава на мъченика и неговата свята душа била взета на небето от ангелски ръце; ангелите я възнасяли на небето, пеейки хваление на Бога. Този ангелски глас слушали всички християни, които били

близо до това място.

Така светият мъченик Александър завършил своя страдалчески подвиг, честното му тяло Тиверианови войници хвърлили в реката, съгласно заповедта на мъчителя. Но по Божие усмотрение то било извлечено на брега от четири кучета. Те ближели светото тяло и седели до него, пазейки го от хищните птици и животни. На това място дошла майката на мъченика, блажената Пимения. Тя взела многострадалното тяло на своя възлюбен син, помазала го с аромати, обвила го с чиста плащаница и го погребала с чест при река Еригон. От гроба на мъченика получавали съвършено изцеление всички, които с вяра прибягвали към него.

Наскоро след това светият мъченик се явил на своята майка във видение и възвестил, че скоро и тя ще се представи пред Божието Лице. Заедно с нея светият мъченик предстои днес пред престола на Божията Слава в сонма на светите Христови мъченици, моли се за нас на Човеколюбеца Господа и слави Отца, и Сина, и Светия Дух, Един Бог в Троица, прославян и възхваляван от всяка твар, видима и невидима, днес, винаги и във вечни векове. Амин.

Тропарь, глас 4:

Мученик Твой, Господи, Александр, / во страдании своем венец прият нетленный от Тебе, Бога нашего: / имеяй бо крепость Твою, мучителей низложи,/ сокруши и демонов немощныя дерзости, / Того молитвами спаси души наша.

Кондак, глас 4:

Яко звезда многосветлая, возсиял еси от Рима, / мучениче Александре, / и, яко бисер многоценный, в земли Византийстей радостно под меч / за Христа главу твою преклонил еси и, / сию непорочное благоухание Богу принесл

еси, / да красуется Церковь земная и Небесная / во славе исповедников Христовых.

Молитва

О преславный угодниче и мучениче Христов, доблий воине Царя Небеснаго, Александре блаженне, милостиваго Бога подражателю, иже Христа на земли дерзновенно исповедав и многообразныя муки Его ради претерпев, неувядаемый приял еси венец на небеси: ныне же вкупе с материею твоею Пимениею, предстоя у Престола Славы Божия, моли о нас человеколюбное благоутробие Божие, да сотворит с нами по неизреченней Своей благости, во еже не погибнути нам во гресех наших. Ей, мучениче святый, вемы бо, яко имаши многое дерзновение ко Господу еже молитися о всех притекающих к Тебе с верою.
Вознеси молитву теплую Церкве Зиждителю о мире всего мира, благостоянии Святых Божиих Церквей и соединении всех верных чад Церкви Христовы, в чистоте и честнем жительстве пребывающих, и о еже избавити паству православную от тяжких бурь житейских и всех наветов духа злобы поднебесныя. Дыханием же Всесвятаго Духа да умягчатся сердца сынов противления, раздирающих хитон единства Церкви Христовой, силою Божественнаго мира и любви во исцеление кровоточащей раны Его во вселенней, и во спасение всех живущих на земле.
Нам же, верный друже Христов, буди убо Заступник и Покровитель во вся дни жития нашего, избавляя нас от врагов видимых и невидимых, паче же по исходе нашем защити от лукавых духов, и на Страшнем Суде Христове не забуди нас убогих теплым ходатайством твоим, да спасаемых часть улучивше, прославим Отца и Сына и Святаго Духа во веки. Аминь.

buditeli.info © 2017